

UCHWAŁA Nr Rady Miejskiej w Policach z dnia..... 2023 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024 – 2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688), art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151) i art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) Rada Miejska w Policach uchwała, co następuje:

Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024 - 2026.

§ 1. Wprowadzenie.

Gmina Police uznając życie i zdrowie swoich mieszkańców w trzeźwości za podstawowy warunek moralnego i materialnego rozwoju, postanawia w gminnym programie na lata 2024 - 2026, ująć zadania określone w art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i w art. 10 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, zwanej dalej ustawami, w zakresie wyznaczonym z jednej strony przez istniejące potrzeby, z drugiej natomiast przez możliwości ich realizacji. Oprócz zagrożeń wynikających z używania i nadużywania substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, leki, dopalacze, nikotyna, leki psychotropowe i inne środki) pojawiły się ogromne problemy wynikające z dostępu do komputera, internetu, telefonu komórkowego. Dostęp do sieci powoduje zagrożenia cyberprzemocy, z rujnującym młodego człowieka hejtem. Od czasu pandemii w społeczności Gminy Police - szczególnie u dzieci i młodzieży ujawnił się problem zaburzeń emocjonalnych i psychicznych. Gmina Police poprzez niniejszy program zamierza zredukować skutki tych problemów.

§ 2. Nadrzędny cel programu.

Gmina Police przyjmuje, że nadrzędnym celem programu będzie niesienie psychologicznej, społecznej, prawnej, lekarskiej i pedagogicznej pomocy dzieciom, młodzieży i ich rodzicom w poradzeniu sobie z ogromnymi problemami psychicznymi, społecznymi wynikającymi z bardzo trudnej i złożonej sytuacji, która aktualnie wpływa na nasze życie i psychologiczne funkcjonowanie.

§ 3. Cele programu.

Kontynuacja celów z lat poprzednich, bowiem w przeprowadzonych badaniach diagnostycznych wyraźnie widać, że planowane i realizowane od wielu lat

oddziaływania profilaktyczne przynoszą oczekiwane i pozytywne efekty. Policki System Pomocy i Psychologicznego Wsparcia oparty jest na:

- oddziaływania oparte o system opieki nad dziećmi i młodzieżą poprzez sieć dobrze funkcjonujących świetlic środowiskowych i klubów dla młodzieży prowadzonych przez Rady Osiedla, Rady Sołectkie, Szkoły Podstawowe Gminy Police;

- stworzonym i realizowanym autorskim program profilaktycznym „Wolni ...od 2”. Program skierowany do uczniów klas od czwartej do ósmej, wzmacniany programem „Spójrz inaczej” w klasach od jeden do trzy, realizacja innych programów profilaktycznych – np. Program NOE,

- stworzonym – w bardzo trudnym czasie wirusa COVI-19 i wojny w Ukrainie specjalnym - programem pomocy dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców,

- dobrze funkcjonującą Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

- sprawnie i skutecznie funkcjonującym systemem przeciwdziałania przemocy domowej.

Kontynuacja realizacji celów z lat poprzednich to też: prowadzenie działalności edukacyjnej, profilaktycznej w stosunku do dzieci i młodzieży uznając, że nadrzędnym celem niniejszego programu będzie ograniczenie dostępu do nabywania i picia przez nich alkoholu, nabywania i przyjmowania narkotyków.

Gmina przyjmuje zasadę, że wszelkie skutki oddziaływań edukacyjnych, prewencyjnych, profilaktycznych i innych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych tj. problemów wynikających z używania i nadużywania środków psychoaktywnych i zachowań behawioralnych mogą nastąpić w czasie przyszłym i dlatego wymagają bardzo dużego zaangażowania wszystkich zainteresowanych służb. Efekty realizowanych zadań mogą pojawić się dopiero na przestrzeni następných lat.

Podstawowymi celami programu jest:

- 1) zmniejszenie używania środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież, a także dorosłych;
- 2) zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych;
- 3) zmniejszenie rozmiarów tych problemów, które aktualnie występują;
- 4) ulepszanie sposobów radzenia sobie z nimi;
- 5) uświadamianie dzieci, młodzież, a przede wszystkim rodziców, opiekunów, wychowawców oraz osób pracujących z grupami szczególnego ryzyka o zagrożeniach związanych z wszelkimi uzależnieniami w tym z uzależnieniami behawioralnymi.
- 6) podejmowanie skutecznych działań zmierzających do przeciwdziałania przemocy domowej.

§ 4. Stan problemów wynikających z używania, nadużywania napojów zawierających alkohol, z narkotyków – tj. środków psychoaktywnych w Gminie Police.

Diagnozę problemów alkoholowych, narkotykowych i przemocy rówieśniczej w Gminie Police oparto o przeprowadzone w 2023 roku badania. Taką samą diagnozę przeprowadzono w latach 2007, 2011, 2015 i 2019. Przez wszystkie lata badania były prowadzone przez tą samą firmę i obejmowały ten sam wiek dzieci i młodzieży oraz ich rodziców. Raporty z badania z roku 2023 zostały ujęte w załącznikach nr 6, nr 7 i nr 8. Z uwagi na znaczną obszerność tych raportów, nie załączano ich do treści niniejszej uchwały, ujęto tylko wnioski z badań:

- I. **Problemy związane z piciem alkoholu, używaniem narkotyków i przemocą rówieśniczą w szkole w ocenie uczniów:**
 1. Prawie 60% szóstoklasistów przyznało, że nigdy nie uczestniczyło w działaniach społecznych jako wolontariusz a jedynie 10% robiło to często lub bardzo często (9,5%). 43% uczniów 6 klas szkół podstawowych nigdy nie brało udziału w pozalekcyjnych grupowych zajęciach sportowych. Podobny odsetek uczniów uczestniczył w takich zajęciach często lub bardzo często (40,2%). Co czwarty badany szóstoklasista w czasie wolnym nigdy nie czyta książek (25,6%) a podobny odsetek robi to rzadko – kilka razy w roku (23,9%). Warto jednak podkreślić, iż średnio co trzeci badany uczeń w tej grupie wiekowej – często (przynajmniej raz w tygodniu) lub bardzo często (prawie codziennie) w wolnym czasie - czyta książki dla przyjemności (odpowiednio: 14,9% i 17,7%).
 2. Najpopularniejszą formą spędzania wolnego czasu przez uczniów klas siódmych – podobnie, jak wśród szóstoklasistów - jest używanie Internetu na komputerze lub smartfonie np. czaty, portale społecznościowe itp. (82,7% deklaruowało, że tak spędza czas wolny bardzo często - prawie codziennie) a kolejne 13,6% robi to przynajmniej raz w tygodniu. Prawie połowa (47,3%) uczniów kl. 7 wskazała, że w czasie wolnym bardzo często tj. niemal codziennie gra w gry komputerowe, a co czwarty robi to przynajmniej raz w tygodniu (27%). Czterech na dziesięciu badanych (41,9%) prawie codziennie - aktywnie uprawia jakiś sport, a co trzeci (35,7%) robi to przynajmniej raz w tygodniu. 39% prawie codziennie poświęca wolny czas na rozwijanie swojego hobby (gra na instrumencie, śpiew, rysunek itp.), a co trzeci robi to często – przynajmniej raz w tygodniu (32,6%). Ponad 43% siódmoklasistów przyznało, że nigdy nie uczestniczyło w działaniach społecznych jako wolontariusz, a jedynie co dwudziesty robił to często lub bardzo często (5,6%). Prawie połowa uczniów 7 klas szkół podstawowych nigdy nie brała udziału w pozalekcyjnych grupowych zajęciach sportowych (47,1%), a co trzeci uczestniczył w takich zajęciach często lub bardzo często (32,1%). Prawie co trzeci badany siódmoklasista w czasie wolnym nigdy nie czyta książek (30,1%) a co piąty robi to rzadko – kilka razy w roku (20,3%). Jedynie co czwarty badany uczeń w tej grupie wiekowej (27,5%) – często (przynajmniej raz w tygodniu) lub bardzo często (prawie codziennie) w wolnym czasie - czyta książki dla przyjemności (odpowiednio: 15,6% i 11,9%).
 3. Podobnie, jak w dwóch poprzednich rocznikach - najpopularniejszą formą spędzania wolnego czasu przez uczniów klas ósmych SP – jest używanie Internetu na komputerze lub smartfonie np. czaty, portale społecznościowe itp.

(84,3% deklarowało, że tak spędza czas wolny bardzo często/prawie codziennie) a kolejne 11,7% robi to przynajmniej raz w tygodniu.

4. Ponad 45% uczniów kl. 8 wskazało, że w czasie wolnym bardzo często tj. niemal codziennie gra w gry komputerowe, a co czwarty robi to przynajmniej raz w tygodniu (24,1%). Czterech na dziesięciu badanych (44,7%) prawie codziennie - aktywnie uprawia jakiś sport, a co trzeci (35%) robi to przynajmniej raz w tygodniu. Czterech na dziesięciu badanych (38,9%) prawie codziennie poświęca wolny czas na rozwijanie swojego hobby (gra na instrumencie, śpiew, rysunek itp.), a co czwarty robi to często – przynajmniej raz w tygodniu (28%). Ponad 37% ósmoklasistów przyznało, że nigdy nie uczestniczyło w działaniach społecznych jako wolontariusz, a co siódmy robił to często lub bardzo często (13,8%). Ponad połowa uczniów 8 klas szkół podstawowych nigdy nie brała udziału w pozalekcyjnych grupowych zajęciach sportowych (51,9%), a co trzeci uczestniczył w takich zajęciach często lub bardzo często (31,6%). Prawie co trzeci badany ósmoklasista w czasie wolnym nigdy nie czyta książek (31%) a co piąty robi to rzadko – kilka razy w roku (20,5%). Jedynie co trzeci badany uczeń w tej grupie wiekowej (29,8%) – często lub bardzo często - czyta książki dla przyjemności.
5. Podobnie, jak w poprzednich badaniach dokonano także oszacowania populacji uczniów zagrożonych uzależnieniem od Internetu. Jako kryterium takiego zagrożenia przyjęto spełnienie jednocześnie następujących warunków:
 - a) używanie Internetu prawie codziennie lub codziennie,
 - b) używanie Internetu przynajmniej 4 godziny dziennie,
 - c) używanie Internetu w godzinach nocnych tj. po godz. 22.00,
 - d) używanie Internetu dla poprawy nastroju.
6. Uczniowie zagrożeni uzależnieniem od Internetu stanowią 15,9% badanych w klasach 6 SP, 14,9% w klasach 7 SP oraz 16,9% w klasach 8 szkół podstawowych. W młodszych klasach (szóstych i siódmych) odsetki te były zbliżone do wyników odnotowanych w badaniach w 2019 r. (odpowiednio: 13,8% i 17,9%). W grupie ósmoklasistów odsetek uczniów zagrożonych uzależnieniem od Internetu w 2023 r. był wyższy niż w najstarszej badanej w 2019 r. populacji uczniów z trzecich klas gimnazjum (16,9% vs. 9,8%).
7. Większość uczniów pozytywnie ocenia swoje relacje z kolegami i koleżankami w szkole. Tak odpowiedziało ponad 70% uczniów klas szóstych, ponad 2/3 siódmostoklasistów (67,8%) i prawie ¾ uczniów klas ósmych (72,6%). Warto jednak zwrócić uwagę na tych uczniów, którzy źle lub bardzo źle oceniają swoje kontakty z rówieśnikami. W grupie szóstoklasistów jest to 5,8% a wśród uczniów klas 7 prawie 9% badanych. Z pewnością jest to grupa podwyższonego ryzyka, która wymaga wsparcia i pomocy psychologiczno-pedagogicznej na terenie szkoły. W populacji uczniów klas ósmych takich uczniów jest 7,6%.
8. Ponad 60% uczniów szóstych klas SP potwierdziło w badaniu, że czuje się bezpiecznie w swojej szkole. Podobny wynik odnotowano w 2019 r. – 63,2%. Co szósty badany szóstoklasista miał w tej sprawie przeciwne zdanie (17%) deklarując, iż nie czuje się bezpiecznie w swojej szkole. Podobny odsetek

negatywnych opinii na temat swojego poczucia bezpieczeństwa w szkole odnotowano także w grupie siódmoklasistów – 16,9% spośród nich uznało, że nie czują się bezpiecznie w szkole. Wynik ten jest prawie 2-krotnie wyższy niż w badaniu z 2019 r., kiedy to podobną opinię wyraziło 8,7% badanych. Podobnie, jak w młodszym roczniku respondentów także w populacji uczniów klas siódmych ponad 60% badanych pozytywnie ocenia poziom swojego bezpieczeństwa w szkole. Najwyższy odsetek uczniów, którzy negatywnie oceniają poziom swojego bezpieczeństwa w szkole odnotowano w najstarszej frakcji badanych tj. wśród ósmoklasistów. Co czwarty badany w tej grupie stwierdził, że nie czuje się bezpiecznie w swojej szkole (25,9%). Ta sytuacja wydaje się bardzo niepokojąca i wymaga zdiagnozowania powodów takiej oceny. Warto podkreślić, iż w poprzednim badaniu w 2019 r. w grupie najstarszych uczniów z III klas gimnazjalnych podobną opinię wyraziło ponad 2-krotnie mniej uczniów.

9. Największy odsetek uczniów doświadczył w ciągu ostatniego roku ze strony rówieśników przemocy werbalnej (używanie wobec Ciebie wulgarnych słów). W klasach 6 SP 2/3 badanych uczniów doświadczyło takiej formy przemocy (66,6%) z czego co czwarty (24,7%) przynajmniej raz w tygodniu. W grupie siódmo i ósmoklasistów odsetki te były jeszcze wyższe – ponad $\frac{3}{4}$ badanych doświadczyło tego typu zachowań ze strony swoich kolegów lub koleżanek w szkole (w kl. 7 - 75,5% a w kl. 8 – 79,8%), z czego ok. 40% co najmniej raz w tygodniu. Inną formą przemocy często wskazywaną przez uczniów jest celowe popchnięcie, wywrócenie, podstawienie nogi itp. W grupie szóstoklasistów takiej formy przemocy doświadczyła połowa badanych (50,7%), z czego co piąty (21,6%) raz lub kilka razy miesiącu albo częściej. Jeszcze wyższe odsetki tego typu zachowań pojawiają się w starszych frakcjach wiekowych. Wśród siódmo i ósmoklasistów prawie 60% badanych deklaroowało, iż doświadczyło takiej formy przemocy (przemoc fizyczna). Kolejną często wskazywaną formą przemocy fizycznej doświadczanej przez uczniów jest celowe uderzenie lub pobicie. Średnio co trzeci szóstoklasista (30,9% oraz czterech na dziesięciu uczniów z kl. 7 i kl. 8 doświadczyło takich zachowań ze strony rówieśników w szkole (40,1% w kl. 7 oraz 37,7% w kl. 8) w ciągu ostatnich 12 miesięcy.
10. Z wiekiem uczniowie coraz częściej wskazują, że doświadczaną przez nich formą przemocy była presja kolegów polegająca na namawianiu ich do picia alkoholu. W kl. 6 na takie sytuacje wskazywało jedynie 1,6% uczniów, w kl. 7 – 6,3% zaś w kl. 8 – 16,4%. Co czwarty badany ósmoklasista przyznał, iż był namawiany do palenia papierosów (25,5%) a co dziesiąty do używania narkotyków (9,7%). W młodszych frakcjach wiekowych odsetki te były istotnie niższe.
11. Uczniowie zostali także poproszeni o wskazanie, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyli zachowań przemocowych w tzw. cyberprzestrzeni np. hejtu lub gróźb w Internecie. Ta forma przemocy staje się coraz bardziej powszechna i warto zwrócić na nią uwagę w działaniach profilaktycznych adresowanych do uczniów szkół podstawowych. Co czwarty szóstoklasista (26,9%), co trzeci uczeń kl. 7 (32,1%) oraz czterech na dziesięciu ósmoklasistów (39,3%) przyznało, iż otrzymywało przez Internet lub telefon komórkowy złośliwe lub nieprzyjemne wiadomości, komentarze, zdjęcia itp. od innych

osób. Badania wyraźnie pokazują, iż z wiekiem rozpowszechnienie tej formy przemocy systematycznie wzrasta. Kolejną częstą przemocą psychiczną, z jaką w ostatnim roku spotykali się uczniowie polickich szkół podstawowych był hejt, czyli rozsyłanie przez Internet do wielu różnych osób złośliwych lub nieprzyjemnych komentarzy na temat badanych osób (zdjęć, obrazów itp.). Prawie co piąty szóstoklasista (18,6%) i co czwarty uczeń kl. 7 i kl. 8 (odpowiednio: 22,6% i 26,4%) stwierdził, że doświadczył tego typu zachowań ze strony innych uczniów. Szczególnie niepokojące i obciążające psychicznie wielu uczniów mogą być groźby kierowane pod ich adresem, które pojawiają się w Internecie. Z takimi sytuacjami zetknął się co jedenasty badany uczeń 6 klas SP (8,7%). W kl. 7 problem ten dotyka 11,3% respondentów a w kl. 8 co szóstego badanego ucznia (16,5%).

12. Co trzeci badany szóstoklasista (34,4%) stwierdził, że nauczyciel w ostatnim roku przed badaniem używał wobec niego obraźliwych słów. O wyśmiewaniu się nauczycieli z uczniów napisało ponad 20% badanych szóstoklasistów. Co dziewiąty uczeń 6 klasy SP (11,4%) przyznał, że w okresie ostatnich 12 miesięcy przynajmniej raz nauczyciel użył wobec niego wulgarnych słów, a prawie 4% stwierdziło, że takie sytuacje zdarzały się co najmniej kilka razy w miesiącu lub częściej. 7,2% uczniów z najmłodszej frakcji wiekowej zadeklarowało, że nauczyciel w analizowanym okresie przynajmniej raz popchnął ich lub szarpnął, a co siódmy (14,4%) uznał, że był słownie zastraszony przez nauczyciela. Kilku badanych uczniów zostało uderzonych przez nauczyciela (4,4%). W stosunku do wyników badań z 2019 roku, wzrósł odsetek szóstoklasistów, którzy deklarowali większą częstotliwość – co najmniej raz w miesiącu lub częściej - używania przez nauczycieli obraźliwych słów wobec uczniów. W 2019 r. taką opinię wyraziło 7,4% badanych uczniów a w 2023 r. ponad 2-razy więcej – 15,5%.
13. Czterech na dziesięciu uczniów klas siódmych (40,6%) stwierdziło, że nauczyciel przynajmniej raz w roku używał wobec nich obraźliwych słów, w tym prawie 15% uznało, że do takich sytuacji dochodziło przynajmniej kilka razy w miesiącu lub częściej. O wyśmiewaniu się nauczycieli z uczniów napisał co trzeci badany w tej grupie wiekowej (32,9%), a ponad 13% siódmoklasistów stwierdziło, że nauczyciel przynajmniej raz w ostatnim roku popchnął ich lub szarpnął. Co szósty uczeń z tej frakcji wiekowej (15,8%) przyznał, że nauczyciel użył wobec niego wulgarnych słów, a co piąty deklarował, iż był słownie zastraszony przez nauczyciela (22,1%).
14. Najwyższe odsetki uczniów, którzy czują się ofiarami zachowań przemocowych ze strony nauczycieli odnotowano w najstarszej frakcji badanych tj. wśród ósmoklasistów. Prawie połowa badanych w tej grupie wiekowej stwierdziła, że nauczyciele użyli wobec nich obraźliwych słów (47%), w tym co czwarty (26,9%) przyznał, że do takich sytuacji dochodziło co najmniej kilka razy w miesiącu. O wyśmiewaniu się nauczycieli z uczniów pisało 42,5% badanych, w tym co piąty podkreślał, że działo się to co najmniej kilka razy w miesiącu (22,4%). Prawie 18% uczniów z 8 klas SP stwierdziło, że nauczyciel popchnął ich lub szarpnął, a co czwarty stwierdził, że nauczyciel użył wobec niego wulgarnych słów. Podobny odsetek badanych ósmoklasistów

deklarował, że nauczyciel zastraszał ich słownie (26%), a co ósmy przyznał, że przynajmniej raz w ciągu roku był uderzony przez nauczyciela (12,5%).

15. W ramach niniejszego badania oszacowani również wielkość populacji uczniów zagrożonych wykluczeniem rówieśniczym. Uczniom zadano 4 pytania dotyczące stosunku do nich innych osób z klasy, w której się uczą. Największe odsetki uczniów twierdzących, że „większość, kolegów/koleżanek odnosi się do nich lekceważąco” odnotowano wśród uczniów klas 7 i 8 – odpowiednio: 32,9% i 31,8%. W klasach 6 odsetek ten jest wyraźnie niższy i wynosi 24,7%. Podobnie jest ze sformułowaniem, że „większość kolegów lub koleżanek wyśmiewa się z Ciebie”. Odsetek osób zgadzających się z tą opinią jest najwyższy w kl. 7 (33,6%), W klasach siódmych odnotowano również najwyższy odsetek uczniów, którzy zgadzają się z opinią, że „większość kolegów lub koleżanek odnosi się do nich w sposób, który sprawia im przykrość” (36,9%) oraz „unika kontaktów z Tobą”.
16. Na podstawie odpowiedzi na powyższe pytania (o lekceważenie, wyśmiewanie, unikanie kontaktów, sprawianie przykrości) wyodrębniono grupę badanych, którzy są zagrożeni wykluczeniem. Zaliczono do niej uczniów, którzy udzieli twierdzącej odpowiedzi na co najmniej dwa spośród czterech ww. pytań. Badania pokazują, iż w kl. 6 jest obecnie 28,6% osób zagrożonych wykluczeniem rówieśniczym, w kl. 7 - 37,5%, a w najstarszym roczniku kl. 8 - 31,3%.
17. Średnio co szósty uczeń 6 klasy szkoły podstawowej zadeklarował, iż zdarzyło mu się wypalić w życiu co najmniej jednego papierosa (18,1% chłopców i 16,3% dziewcząt). W ostatnim roku palił papierosy co jedenasty chłopiec (8,7%) i co dziesiąta dziewczyna (9,6%). W ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem takie doświadczenia miało 5,8% chłopców i 2,4% dziewcząt. W porównaniu do wyników badań z 2019 r. należy odnotować istotny statystycznie spadek odsetka chłopców, którzy kiedykolwiek w życiu palili papierosy – z 26,9% w 2019 r. do 18,1% w 2023 r. Wyraźne zmniejszenie odsetka chłopców sięgających po papierosy stwierdzono także w grupie palących w ciągu ostatnich 12 miesięcy. W 2019 r. co szósty badany chłopiec z tej frakcji wiekowej miał za sobą takie doświadczenie (17,2%). W tegorocznym badaniu (2023) wspomniany odsetek był dwukrotnie niższy – 8,7%. Co ciekawe – w 2023 r. nie odnotowano takich zmian w populacji dziewcząt – odsetki uczennic palących papierosy w ostatnim roku oraz kiedykolwiek w życiu były podobne jak w 2019 r.
18. W populacji siódmoklasistów odsetek chłopców, którzy kiedykolwiek w życiu palili papierosy wynosi prawie 30% i jest o 10 pkt. procentowych wyższy niż w grupie uczniów klas szóstych. Doświadczenia z paleniem papierosów ma także co czwarta siódmoklasistka (22,8%). W ciągu ostatniego roku po papierosy sięgał co szósty badany uczeń - 16,9% chłopców oraz 15,2% dziewcząt. W okresie ostatnich 30 dni przed badaniem takie doświadczenia miał co dziesiąty chłopiec (9,6%) i co trzynasta uczennica (7,6%). W porównaniu do wyników badań z 2019 r. odnotowano bardzo istotny spadek odsetka siódmoklasistów palących papierosy. W 2019 r. co drugi uczeń z tej grupy wiekowej (48,4% chłopców i 50,5% dziewcząt) przynajmniej raz w życiu wypalił papierosa – obecnie takie doświadczenie ma o ponad połowę mniej dziewcząt

(22,8%) i o 40% mniej chłopców (28,9%). Zdecydowanie niższe niż w 2019 r. są także odsetki uczniów palących papierosy w ost. 12 miesiącach. Wśród dziewcząt odsetek ten zmniejszył się o 2/3 (z 45,6% do 15,2%) a w grupie chłopców o połowę (z 35,5% do 16,9%). Podobne pozytywne zmiany dotyczą również rozpowszechnienia palenia papierosów w ostatnim miesiącu. W 2023 r. odnotowano ponad 3-krotnie niższy odsetek często palących dziewcząt (spadek z 23,3% do 7,6%) i ponad 2-krotnie niższy odsetek chłopców (spadek z 18,2% do 9,6%).

19. W grupie ósmoklasistów średnio co trzeci chłopak i dziewczyna kiedykolwiek w życiu palili papierosy (odpowiednio: 34,5% i 29,5%). Co piąta z tych osób deklaruje także, że paliła papierosy w ciągu ostatniego roku (odpowiednio: 22,3% dziewcząt i 21,2% chłopców), a w okresie ostatnich 30 dni przed badaniem do palenia papierosów przyznała się co dziesiąta uczennica (10,7%) i co siódmy uczeń 8 klas SP (15%).
20. Warto podkreślić, iż ciągu ostatniej dekady istotnie zmniejszył się odsetek młodzieży regularnie palącej tradycyjne papierosy. Najlepiej widać to na przykładzie 14-latków, czyli uczniów klas 7 (a w poprzednich latach 1 klas gimnazjum). W badaniu z roku 2015 do regularnego palenia papierosów – czyli 10 lub więcej razy w miesiącu - przyznało się 18% uczniów z tej frakcji wiekowej, w 2019 r. – 7%, a w 2023 r. - już tylko 1,9%. Można więc stwierdzić, iż nadal utrzymuje się w tym zakresie wyraźny trend malejący. W klasach ósmych odsetek uczniów regularnie palących wzrasta do 7,3%. To oznacza, że co czternasty ósmoklasista kończący naukę w szkole podstawowej przyznaje, iż regularnie pali papierosy.
21. Popularność palenia e-papierosów rośnie wraz z wiekiem. W kl. 6 e-papierosów używał średnio co siódmy uczeń (14,5%), w kl. 7 – 29,1% a w kl. 8 – niemal czterech na dziesięciu badanych uczniów (38,8%). Analizując rozkłady odpowiedzi ze względu na płeć respondentów, można zauważyć, że w młodszych frakcjach wiekowych nieco częściej e-papierosy palą dziewczęta zaś w najstarszej grupie badanych – chłopcy, choć różnice te nie są istotne statystycznie.
22. Co siódmy uczeń (13%) kończący naukę w szkole podstawowej („ósmoklasista”) przyznaje, iż regularnie pali e-papierosy (wskazanie to jest prawie 2-krotnie wyższe niż w przypadku papierosów tradycyjnych). Jednocześnie warto zauważyć, że największy odsetek badanych w tej grupie uczniów stanowią „regularnie palący”, którzy deklarują palenie e-papierosów 40 razy i więcej w ciągu ostatniego miesiąca przed badaniem – stanowią oni ponad 10% tej frakcji badanych.
23. Co najmniej 3 razy w ciągu ostatniego miesiąca do zakupu liquidu do e-papierosa (popularnie zwanego olejkim) przyznał się 1% szóstoklasistów oraz 3,7% uczniów klas siódmych SP. W najstarszej frakcji badanych odsetek ten wyraźnie wzrasta – co jedenasty ósmoklasista deklaruje, iż kupował liquid do e-papierosa (8,5%).

24. Analizując dane dotyczące rozpowszechnienia palenia papierosów oraz używania e-papierosów wśród polickich nastolatków można stwierdzić, iż papierosy elektroniczne stały się bardziej popularne od tradycyjnych papierosów i stopniowo zaczynają je zastępować. Dotyczy to zwłaszcza dziewcząt i w nieco mniejszym stopniu chłopców.
25. Wśród uczniów 6 klas szkół podstawowych odsetek tych, którzy przynajmniej raz w życiu pili alkohol wynosił 20,3%. Oznacza to, że co piąty 13-latek uczący się w polickich „podstawówkach” ma już za sobą inicjację alkoholową. Przynajmniej raz w życiu po alkohol sięgnęła co siódma dziewcząt (14,5%) i co czwarty chłopiec (26%). Odnotowana różnica jest istotna statystycznie. W ciągu ostatniego roku przed badaniem do picia alkoholu przyznał się co dziewiąty chłopak (11,5%) i co czternasta dziewczyna (7,2%) z tej frakcji wiekowej. W tym przypadku różnica między obiema grupami uczniów – ze względu na płeć – nie jest istotna statystycznie. W ciągu ostatniego miesiąca po napoje alkoholowe sięgnęło jedynie kilku uczniów – wśród chłopców było 2,9% a w grupie dziewcząt w ogóle nie było takiej osoby.
26. W grupie siódmoklasistów i ósmoklasistów istotnie rosła odsetki uczniów pijących napoje alkoholowe. Ponad 1/3 uczniów w klasach 7 przyznała, że choć raz w życiu piła alkohol. Różnica w porównaniu z klasami szóstymi jest istotna statystycznie – „skok” z 20,3% do 37,0% (wynik testu Chi2 istotny na poziomie $p < 0,05$). W grupie siódmoklasistów odnotowano podobne odsetki chłopców i dziewcząt, którzy mają za sobą inicjację alkoholową (odpowiednio: 36,7% oraz 37,3%). Co czwarty badany w tej frakcji uczeń (22,9%) i co szósta uczennica (16,5%) pili alkohol w ciągu ostatniego roku. W populacji uczniów kl. 7 istotnie wzrósł także - w stosunku do respondentów z klas 6 – odsetek badanych, którzy deklarowali picie alkoholu w okresie ostatniego miesiąca przed badaniem. W grupie chłopców takie doświadczenia ma co dziesiąty uczeń (9,6%) a w grupie dziewcząt co dwudziesta uczennica (5,1%).
27. W ósmych klasach SP do picia alkoholu kiedykolwiek w życiu przyznał się prawie co drugi badany uczeń i uczennica (odpowiednio: 46,9% i 45,5%). W ciągu ostatnich 12 miesięcy po napoje alkoholowe sięgała 1/3 badanych w tej grupie respondentów, zarówno chłopców, jak i dziewcząt. W okresie ostatnich 30 dni przed badaniem do picia alkoholu przyznał się co szósty ósmoklasista (17%) i co siódma ósmoklasistka (14,2%). W przypadku chłopców odsetek ten jest prawie 2-krotnie wyższy niż w grupie uczniów o rok młodszych (siódmoklasistów) a w przypadku dziewcząt prawie 3-krotnie wyższy niż wśród siódmoklasistek. To pokazuje, jak z każdym kolejnym rocznikiem uczniów wzrasta odsetek młodzieży podejmującej ryzykowne zachowania związane z picciem alkoholu.

II. **Problemy związane z picciem alkoholu, używaniem narkotyków i przemocą rówieśniczą w szkole w ocenie rodziców:**

1. Konflikty pomiędzy dziećmi i rodzicami są integralną częścią relacji, jakie funkcjonują w rodzinie. Trudno ich uniknąć a prawdziwym wyzwaniem jest sposób, w jaki obie strony starają się rozwiązać problem będący przyczyną konfliktu. Szczególna odpowiedzialność w tym zakresie spoczywa na dorosłych, a więc

rodzicach. Częstotliwość konfliktów z dziećmi jest w ocenie rodziców zbliżona w każdej badanej grupie respondentów. Co ósmy badany rodzic „szóstoklasisty” (13,9%) oraz co dziesiąty ucznia 7 klasy SP i co ósmy w 8 klasie przyznaje, iż kłócił się ze swoim dzieckiem przynajmniej raz w tygodniu, a co piąty w każdej frakcji - raz lub kilka razy w miesiącu. Największa grupa badanych rodziców przyznaje, że kłóciła się z synem lub córką co najmniej kilka razy w roku (odpowiednio: 37,5% wśród rodziców „szóstoklasistów”, aż 46,5% w grupie rodziców uczniów 7 kl. SP oraz 42,8% rodziców kończących edukację w szkole podstawowej. Co czwarty rodziców w klasach szóstych i siódmych oraz co piąty w klasach ósmych stwierdził, że w ogóle nie kłócił się ze swoim dzieckiem w ostatnim roku. Warto zestawić te wyniki z wynikami z roku 2019, wówczas: co szósty rodzic „szóstoklasisty” (15,7%) oraz co czwarty w klasach 7 SP stwierdził, iż w ciągu ostatniego roku w ogóle nie kłócił się ze swoim dzieckiem.

2. Jak pokazują wyniki badań są cztery główne obszary konfliktów pomiędzy rodzicami i dorastającymi dziećmi:
 - a) sprawy domowe – bałagan w pokoju, brak pomocy w obowiązkach domowych, zbyt późne powroty do domu;
 - b) sposoby spędzania wolnego czasu - zbyt duże ilości czasu spędzane przed komputerem/telewizorem, smartfonem;
 - c) sprawy związane ze szkołą – słabe wyniki w nauce, wagary, złe zachowanie w szkole;
 - d) zachowanie dziecka wobec rodziców - opryskliwe, aroganckie, lekceważące.
3. W klasach 6 najczęstszym powodem kłótni z dorastającymi dziećmi wskazywanym przez rodziców był - sposób spędzania wolnego czasu: spędzanie zbyt dużej ilości czasu przed komputerem lub ze smartfonem. Taką przyczynę kłótni wskazało ponad 69% respondentów. W klasach 7 SP powód ten jest drugi w kolejności i wskazało go już mniej – 57% rodziców, a pierwsze miejsce zajmują tzw. sprawy domowe (bałagan w pokoju, brak pomocy w obowiązkach domowych). Wskazuje ten problem 59% rodziców uczniów klas 7 SP i prawie 2/3 rodziców „szóstoklasistów” (64,4%). Na trzecim miejscu jako powody kłótni wymieniane są problemy w nauce: wskazało na nie 44,2% rodziców z klas 6 SP, co drugi w klasach 7 SP (49,4%) oraz 44,4% w klasach 8 SP. Warto zauważyć, że tzw. sprawy domowe są najczęstszym powodem kłótni pomiędzy rodzicami a dziećmi w klasach 8 SP i tu odsetek wskazań jest najwyższy - ponad 68%.
4. Około 30% rodziców uczniów 6 klas szkół podstawowych uważa, że picie alkoholu przez młodzież jest poważnym problemem w szkole, w której uczy się ich dziecko. Wynik ten jest wyraźnie niższy niż ten, jaki odnotowano w badaniu z 2019 r. Wówczas podobnego zdania było 38% badanych. Warto także przypomnieć, iż 8 lat temu tj. w 2015 r. podobną deklarację wyraziło zdecydowanie mniej rodziców szóstoklasistów – 22,9%.
5. Wśród rodziców uczniów klas siódmych odnotowano zbliżony odsetek badanych, którzy podzielają tę opinię – 27,3%. Odmiennego zdania było ponad 32% rodziców uczniów z klas 7 SP. Zdecydowanie rzadziej dostrzegają ten

problem rodzice uczniów klas 8, kończących swoją edukację w SP. W tej grupie 22,2% badanych przyznało, że picie alkoholu przez młodzież jest poważnym problemem w szkole ich dziecka. Ponad 2/5 miało w tej sprawie przeciwną opinię. Ponad 35% respondentów nie miało na ten temat wyrobionego zdania.

6. Porównując wyniki tegorocznych badań (2023) z wynikami z 2019 r. możemy zauważyć niewielkie pozytywne zmiany, jakie zaszły się w ciągu ostatnich 4 lat w opiniach rodziców „szóstoklasistów” oraz rodziców uczniów 7 klas SP. Odsetek badanych, zwłaszcza w grupie rodziców 13-latków (szóstoklasistów), którzy deklarowali, że picie alkoholu przez uczniów jest poważnym problemem w szkole, do której chodzi ich dziecko zmniejszył się o 8 pkt. Procentowych - z 38% w 2019 do 30% w 2023. W badaniach zrealizowanych w 2015 r. odnotowano istotnie niższe odsetki rodziców, którzy stwierdzili, że jest to poważny problem w szkole. W grupie rodziców uczniów klas 6 podobną opinię wyraził wówczas co czwarty badany rodzic (23%). W stosunku do wyników badań z 2011 r. odsetek ten był niższy o prawie 1/3. W populacji rodziców „pierwszoklasistów” z polickich gimnazjów (obecne klasy 7) spadek ten był jeszcze większy – z 41% w 2011 do 24% w 2015 r. (tj. ponad 41%).
7. Podobnie jak w przypadku picia alkoholu przez młodzież, również w sprawie używania narkotyków, najwyższy odsetek badanych, którzy dostrzegają ten problem w szkole swojego dziecka stanowią rodzice uczniów 6 i 7 klas SP - 29,8% i 29,7%. Przeciwnego zdania jest ponad 40% badanych w klasach 6 i ponad 35% w klasach 7. Co ciekawe istotnie niższy jest odsetek rodziców ósmoklasistów, którzy przyznają, iż używanie narkotyków przez uczniów to poważny problem w szkole, w której uczy się ich dziecko. Co piąty badany rodzic w tej grupie (20%) wyraził taką opinię a co czwarty stwierdził, że nie ma w tej sprawie wyrobionego zdania (trudno powiedzieć – 26,7%).
8. W roku 2023 odsetki rodziców, którzy wyrazili opinię, że problem używania narkotyków jest poważnym problemem w szkole „ich dziecka” - utrzymują się na podobnym poziomie, jak w roku 2019. Średnio co trzeci badany rodzic – w obu ww. grupach tj. szósto i siódmoklasistów sformułowało taką ocenę (po 30% w każdej z ww. frakcji). Warto przypomnieć, iż w latach 2011 a 2015 odnotowano istotne zmniejszenie się odsetka rodziców kl. 6 i klas 7, którzy uważali, że poważnym problemem w szkole, w której uczy się ich dziecko jest używanie narkotyków przez uczniów.
9. Ponad 67% rodziców „szóstoklasistów” uważa, że w klasie, do której chodzi ich dziecko żaden z uczniów nie pali jeszcze papierosów. Ponad 29% jest zdania, że po papierosy sięga kilku uczniów. 2,9%% badanych sądzi, że papierosy pali mniej więcej połowa uczniów w klasie (szóstej SP). Wraz z wiekiem uczniów zmniejsza się odsetek rodziców, którzy twierdzą, że w klasie, w której uczy się ich dziecko żaden z uczniów nie pali papierosów. W grupie rodziców uczniów klas 7 SP taką opinię wyraża połowa badanych - 53,8%, Wśród rodziców ósmoklasistów istotnie mniej – 28,3% wyraziło opinię, że nikt w klasie dziecka nie pali papierosów. Jednocześnie ponad 71% rodziców z tej frakcji wskazało, że w klasie ich dziecka uczniowie palą papierosy, w tym 5,8% że pali co najmniej połowa albo większa grupa. Porównując wyniki badań z 2015,

2019 i 2023 r. warto zauważyć istotne zmiany w opiniach rodziców uczniów 7 klas SP (dawniej 1 klas G). 8 lat temu (2015) ponad 36% rodziców deklaro- wała, że w klasie ich dziecka żaden z uczniów nie pali papierosów. W roku 2019 taką opinię wyrażano rzadziej - 28,6%, a w roku 2023 odsetek ten istot- nie wzrósł do ponad 43%.

10. W 2019 r. niemal 40% rodziców szóstoklasistów uważało, że żaden z uczniów w klasie ich dziecka nie używa e-papierosów. W roku 2023 odsetek ten wzrósł do prawie 68%. O tym, że e-papierosów używa kilku uczniów w klasie było przekonanych 29,9% rodziców, a 2,2% uznało, że dotyczy to większej grupy. W 2019 r. tylko co trzeci rodzic siódmoklasisty (33,7%) był zdania, że w klasie jego dziecka żaden z uczniów nie używa e-papierosów. W badaniu z 2023 r. podobną opinię wyraziło ponad 42% badanych rodziców – a więc istotnie więcej niż 4 lata temu. Aż 53,8% rodziców uznało, że e-papierosów używa kilku uczniów, a 3,9% że większa grupa. W grupie rodziców ósmoklasistów istotnie wzrasta odsetek tych, którzy uważają, że w klasie „ich dziecka” uczniowie używają e-papierosów. W tej grupie rodziców prawie $\frac{3}{4}$ badanych (72,5%) oceniło, że problem używania e-papierosów występuje w klasie, w której uczy się ich dziecko. Prawie $\frac{2}{3}$ wskazało, że e-papierosy pali kilku kolegów/koleżanek, a aż 8% że robi to połowa lub jeszcze większa grupa.
11. Ponad 80% rodziców uczniów kl. 6 SP stwierdziło, że w klasie, do której chodzi ich dziecko żaden z uczniów nie pije alkoholu. Co szósty badany rodzic (17,9%) przyznał, że zdarza się to kilku uczniom. W porównaniu do roku 2019 odsetek rodziców przekonanych, że żaden z uczniów nie pije alkoholu zwiększył się o ponad $\frac{1}{3}$ – z 60,4% do 81,3%. Wraz z wiekiem nastolatków istotnie zmniejsza się odsetek rodziców, którzy twierdzą, że w klasie, w której uczy się ich dziecko żaden z uczniów nie pije alkoholu. W grupie rodziców uczniów klas 7 SP taką opinię w roku 2019 wyrażała ponad połowa badanych (50,6%). W roku 2023 odsetek ten wzrósł do 70,2%. Wyniki istotnie zmieniają się, jeśli chodzi o rodziców uczniów klas 8 SP. Warto jednak podkreślić, iż w stosunku do badań z 2019 r. istotnie wzrosła grupa rodziców deklarujących, że w klasie ich dziecka żaden z uczniów nie pije alkoholu – w 2019 r. twierdziło tak 17,7% rodziców ósmoklasistów a w 2023 r. prawie 3-krotnie więcej – 50%. To bardzo istotna, pozytywna zmiana w tym zakresie.
12. W roku 2023 r. prawie 91% rodziców szóstoklasistów stwierdziło, że w klasie, do której chodzi ich dziecko żaden z uczniów nie upija się alkoholem. 7,7% uznało, że problem ten dotyczy kilku uczniów. W roku 2019 taką opinię wyrazi- ło 2-krotnie więcej badanych (14%), a 86% uważało, że żaden uczeń z klasy ich dziecka nie upija się. Wraz z wiekiem nastolatków zmniejsza się odsetek rodziców, którzy są podobnego zdania. W grupie rodziców uczniów klas 7 SP taką opinię wyraziło 87,5% badanych – istotnie więcej niż w roku 2019, kiedy to podobne deklaracje złożyło nieco ponad $\frac{3}{4}$ badanych rodziców (77%). Co osmy rodzic siódmoklasisty (12,5%) stwierdził, że kilku uczniów z klasy „jego dziecka” upija się. W 2019 r. odsetek ten był prawie 2-krotnie wyższy i wynosił 23,2%. Wśród rodziców ósmoklasistów, 22,4% uznało, że w klasie ich dziecka są uczniowie, którzy się upijają. 21,7% oceniło, że robi to kilku kolegów/koleżanek dziecka, zaś 0,7% że robi to mniej więcej połowa.

13. W roku 2023 prawie 92% rodziców szóstoklasistów stwierdziło, że w klasie, do której chodzi ich dziecko żaden z uczniów nie spróbował jeszcze narkotyków. Co trzynasty badany rodzic w tej frakcji (8,2%) uznał, że co najmniej kilku uczniów z klasy „jego dziecka” eksperymentowało już z narkotykami. W roku 2019 odsetek rodziców, którzy podobnie ocenili tę sytuację był 2-krotnie wyższy (16,1%).
14. W klasach 7 SP eksperymentowanie z narkotykami w opinii rodziców uczniów zdarza się znacznie częściej. W roku 2019 co czwarty rodzic 13 latka (25,9%) ocenił, iż w klasie jego dziecka kilku uczniów miało już kontakt z narkotykami. W roku 2023 taką opinię wyraził co szósty rodzic z tej grupy badanych (17,3%). W populacji rodziców uczniów klas 8, czyli najstarszej badanej w 2023 r. grupy młodzieży odnotowano niemal identyczny odsetek respondentów - 17,4% przekonanych, że w klasie ich dziecka jest kilku uczniów, którzy próbowali już narkotyków. Warto podkreślić, iż w badaniu zrealizowanym w 2019 r. podobną opinię wyraziła ponad połowa badanych rodziców (52,8%) uczniów 3klas gimnazjum (16-17 latków), a co dziesiąty z nich (9,7%) stwierdził, że kontakt z narkotykami miała już połowa uczniów w klasie.
15. W 2023 roku prawie 98% rodziców uczniów klas 6 szkół podstawowych uważało, w klasie, w której uczy się ich syn lub córka - żaden z uczniów nie bierze narkotyków. W roku 2019 taką opinię wyraziło ponad 91,4% badanych w tej frakcji badanych. W grupie rodziców siódmoklasistów podobnego zdania było 5,8% badanych rodziców, a 4 lata wcześniej niemal dwukrotnie więcej – 10%. W populacji rodziców uczniów klas 8 - 7,2% badanych oceniło, że w klasie ich dziecka kilku uczniów używa narkotyków. O tym, że robi to mniej więcej połowa było przekonanych zaledwie 0,7% rodziców.
16. Analizując rozpowszechnienie zjawiska przemocy rówieśniczej warto zwrócić uwagę, że niemal połowa rodziców uczniów klas 6 SP uznała, że jest to poważny problem w szkole, w której uczy się ich dziecko (49,3% - suma odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak”). Przeciwnego zdania był co czwarty rodzic w tej grupie badanych, a co piąty nie miał w tej kwestii wyrobionego poglądu i wybierał odpowiedź „trudno powiedzieć” (20,8%). Wśród rodziców uczniów klas 7 SP odnotowano podobny odsetek respondentów, którzy stwierdzili, iż przemoc wśród młodzieży stanowi poważny problem w szkole ich dziecka (48,6%). Istotnie niższy odsetek takich deklaracji odnotowano w grupie rodziców uczniów kl. 8 tj. kończących naukę w SP (38,1%). Warto podkreślić, iż uczniowie klas 8 w porównaniu z młodszymi kolegami istotnie częściej deklarowali, że byli ofiarami różnych form przemocy rówieśniczej, a ich rodzice – w porównaniu do rodziców młodszych uczniów – najrzadziej dostrzegają problem przemocy rówieśniczej w szkole. Powodem takiej sytuacji może być ograniczony poziom komunikacji ósmoklasistów z rodzicami. Młodszy uczniowie częściej są pytani przez rodziców o sytuację w szkole i częściej o tym rozmawiają. Starsi znacznie rzadziej rozmawiają na ten temat z rodzicami, a różne problemy w relacjach rówieśniczych starają się rozwiązywać we własnym gronie, nie angażując do tego rodziców.
17. Porównując wyniki tegorocznych badań z rezultatami kilku wcześniejszych diagnoz przeprowadzonych w Policach w latach 2011-2019 warto zwrócić

uwagę na wysoki i stabilny od lat odsetek rodziców „szóstoklasistów”, którzy uważają, że problem przemocy rówieśniczej jest poważnym problemem w szkole, w której uczy się ich dziecko. W 2011 r. odsetek rodziców deklarujących taką opinię wynosił 53,5% i w kolejnych badaniach oscylował na poziomie ok. 50% (w 2015 – 48,7%, w 2019 – 57,8% i 2023 – 49,3%). W 2015 r. w populacji rodziców 14-latków (uczniów 1 kl. gimnazjum a następnie 7 klas SP) odnotowano istotny ponad 40% spadek odsetka badanych, którzy wyrazili podobną opinię nt. zjawiska przemocy rówieśniczej w szkole, w której uczy się ich dziecko. Niestety w kolejnych badaniach (2019 i 2023) zaznaczyła się w tej grupie wyraźna tendencja rosnąca i powrót do stanu z 2011 – kiedy to prawie połowa badanych rodziców 14-letnich uczniów (48,6% - w 2023) stwierdziła, że problem przemocy rówieśniczej jest poważnym problemem w szkole „ich dziecka”. W grupie rodziców uczniów 8 klas SP (a wcześniej 3 kl. gimnazjum) odsetki respondentów, którzy wyrażali podobną opinię były podobne, jak wśród rodziców siódmoklasistów. Tylko w tegorocznej diagnozie (2023) odsetek ten jest istotnie niższy niż w obu pozostałych grupach i wynosi 38,1%.

18. Najbardziej rozpowszechnioną formą przemocy w szkole jest przemoc werbalna. W tegorocznym badaniu (2023) takiego zdania była ponad połowa rodziców szósto i siódmoklasistów – odpowiednio: 54,5% i 53,5% oraz czterech na dziesięciu rodziców uczniów klas 8 SP (44%). Od 16 - 25% rodziców deklaroowało, że ich dziecko wielokrotnie doświadczyło wulgarnych określeń ze strony swoich kolegów lub koleżanek. W opinii rodziców uczniów - w porównaniu do wyników badań z 2015 r. - zdecydowanie wzrosło nasilenie takich zachowań w populacji „siódmoklasistów” (w 2015 r. taką opinię wyraziło 29,1% rodziców, w 2019 – 45,3% zaś w 2023 – 53,5%).
19. Ponad 17% rodziców uczniów z klas 6 SP oraz 20% rodziców uczniów klas 7 SP stwierdziło, że ich dorastające dziecko było ofiarą przemocy psychicznej, jaką jest „groźba pobicia” oraz „słowne zastraszanie”. W grupie rodziców uczniów klas ósmych SP na tę formę przemocy wobec ich dziecka wskazał co szósty badany (15,4%). Warto także podkreślić, iż grupie rodziców siódmoklasistów nastąpił największy prawie 3-krotny wzrost odsetka badanych (z 8% w 2015 do 22,9% w 2019 i 20% w roku 2023, którzy wskazali na występowanie tej formy przemocy wobec ich dziecka w szkole.
20. Wśród rodziców uczniów klas 6 SP - 2,8% badanych przyznało, że ich dziecko było w ciągu ostatniego roku namawiane przez kolegów ze szkoły do palenia papierosów, w klasach siódmoklasistów podobne deklaracje złożyło – 8% badanych rodziców, zaś w klasach 8 - 12%.
21. Na szczególną uwagę zasługują wyniki dotyczące oceny skali zjawiska cyberprzemocy. Co piąty rodzic szóstoklasisty (21,9%) stwierdził, że jego dziecko otrzymywało od innych osób nieprzyjemne złośliwe komentarze na swój temat. W klasach 7 SP podobnego zdania było 22%, a w klasach ósmych - 18%.
22. 17,5% rodziców uczniów klas 6 SP deklaroowało, że ich dziecko dowiedziało się, że ktoś rozsyła nieprzyjemne, złośliwe komentarze na jego temat w Internecie. W klasach 7 SP podobną opinię wyraziło ponad 13% badanych rodziców, a w klasach ósmych - 10%. 3,2% rodziców uczniów klas 6 stwierdziło, że

ich dziecko przeczytało w Internecie wymierzone wobec niego groźby ze strony innej osoby lub grupy osób. W klasach 7 podobnego zdania było - 2,7% rodziców, a w klasach 8 - 1,8% badanych rodziców.

23. Wyniki te jednoznacznie wskazują na pilną potrzebę włączenia do szkolnych programów profilaktycznych bloku zajęć edukacyjnych i warsztatowych dot. zarówno regulacji i prawnych konsekwencji umiejętności radzenia sobie z przemocą rówieśniczą w Internecie i szeroko rozumianej cyberprzestrzeni.
24. Rzeczywista skala zjawiska przemocy i agresji nauczycieli wobec uczniów w szkole jest trudna do oszacowania. Kwestii tej zazwyczaj towarzyszą duże emocje, które mogą mieć wpływ na ostateczną ocenę tego problemu. Nawet pojedyncze przypadki przemocy i agresji ze strony nauczycieli mogą sugerować, że jest to poważny problem w szkole. Prawdopodobnie znacznie częściej mamy tu do czynienia z przemocą psychiczną i w tym kontekście postrzegają ją również badani przez nas rodzice polickich nastolatków. Co czwarty rodzic „szóstoklasisty” (27,7%) i co czwarty „siódmoklasisty” (25,5%) uważa, iż przemoc wobec uczniów ze strony nauczycieli to poważny problem w szkole, w której uczy się ich dziecko. W grupie rodziców uczniów klas 8 SP co piąty badany był podobnego zdania (19,9%). Znaczące są odsetki niezdecydowanych rodziców w dwóch pozostałych grupach badanych tj. wśród rodziców uczniów 6 i 7 klas SP. Aż 17,3 - 17,7% spośród nich miało istotne wątpliwości w sprawie skali problemu, jakim jest przemoc i agresja nauczycieli wobec uczniów w szkole.
25. Poczucie bezradności i zagubienia oraz brak pomysłów na to, jak pomóc swojemu dziecku w rozwiązywaniu jego problemów są oznaką kryzysu w relacjach między rodzicem a dzieckiem. To także wyraźny sygnał, że warto rozwijać kompetencje w sferze komunikacji rodzicielskiej oraz poszukać wsparcia w zakresie poprawy kondycji psychicznej. Co siódmy spośród rodziców uczniów 6 klas SP (13,2%) i co dziewiąty w klasach ósmych (11,9%) przyznaje, iż często – jako rodzic - czuje się bezradny i zagubiony i nie wie, jak pomóc swojemu dziecku w jego problemach. W grupie rodziców uczniów klas 7 SP odsetek ten jest nieco wyższy (14,9%). Porównując te wyniki do rezultatów badań z 2019 r. należy podkreślić stabilizację odsetka rodziców uczniów, którzy przyznali, iż czują się bezradni i zagubieni i nie wiedzieli, jak pomóc swojemu dziecku w jego problemach. W roku 2023 ponad $\frac{3}{4}$ rodziców w każdej z badanych grup stwierdziło, że nie mają tego typu problemów i wiedzą, jak pomóc swoim dzieciom w trudnych sytuacjach. To wyniki podobne jak te odnotowane w roku 2019. Warto także zauważyć stosunkowo wysokie odsetki badanych, którzy nie mieli w tej kwestii jednoznacznej opinii i wybierali odpowiedź „trudno powiedzieć”: od 9,6% w klasach siódmych do aż 18,1% w klasach szóstych. Tak wysoki odsetek rodziców, którzy nie wiedzą, czy są w stanie pomagać swojemu dziecku w jego problemach albo nie potrafią ocenić stopnia swojej bezradności w tej sprawie stanowi poważne wyzwanie dla lokalnego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, podobnie jak to podkreślono w raporcie z roku 2019. Kwestia ta powinna stać się przedmiotem planowania działań wspierających rodziców w ich codziennych wysiłkach wychowawczych.

26. Co czwarty badany rodzic „szóstoklasisty” (27,3%) martwi się o przyszłość swojego dziecka. Wśród rodziców uczniów klas siódmych oraz ósmych odnotowano nieco wyższy odsetek respondentów zaniepokojonych przyszłością swoich dzieci. Taka opinię wyraził niemal co trzeci z nich (odpowiednio: 29,5% i 31,8%). W porównaniu do wyników badań z 2019 r. warto pokreślić poprawę nastrojów wśród rodziców uczniów klas szóstych. Odsetek rodziców, którzy z obawami patrzą na perspektywy swoich dorastających dzieci zmniejszył się z 33,4% do 27,3%. Zmiany nie odnotowano w przypadku rodziców uczniów klas 7 SP. W grupie rodziców uczniów klas 8 - 57,6% nie martwi się przyszłość swojego dziecka i jest to odsetek podobny jak w przypadku wskazań w grupie rodziców uczniów klas 6 i 7 SP (odpowiednio: 56% i 55,7%).

Raporty z badań przeprowadzonych w latach 2007, 2011, 2015, 2019, 2023 znajdują się na stronie internetowej Gminy Police – www.police.pl – w zakładce: „Uzależnienia i przemoc domowa”. Następne badania diagnostyczne stanu problemów zaplanowano na rok 2027.

Raport z badań ogólnopolskich przeprowadzonych w 2019 r. znajduje się pod linkiem:

<http://www.parpa.pl/images/file/przentacja%20ESPAD%202019.pdf>.

§ 5. Zadania własne Gminy i metody działań

- I. Zadania własne Gminy – na podstawie art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi – obejmują, w szczególności:
 - 1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, w szczególności poprzez:
 - a) współpraca z profesjonalnymi placówkami psychoterapii uzależnień alkoholowych, poprzez kierowanie do tych placówek osób potrzebujących pomocy
 - b) prowadzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób z problemami alkoholowymi i członków ich rodzin.
 - 2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a zwłaszcza ochrony przed przemocą domową szczególnie poprzez:
 - a) prowadzenie Punktu Interwencji Kryzysowej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej poprzez:
 - Koordynatora Gminnej Komisji ds. Przeciwdziałania Przemocy Domo-wej, odpowiedzialnego za realizację zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie niebieskiej karty, prowadzenie rozmów motywujących ofiary przemocy domowej do szukania pomocy, prowadzenie rozmów ze sprawcami przemocy domowej wraz z motywowa-niem ich do udziału w programach korekcyjnych, kompletowanie niezbęd-nej dokumentacji i przekazywanie tej dokumentacji organom prokuratury i policji,
 - prowadzenie grupy wsparcia dla ofiar przemocy domowej,

- psychologiczna pomoc dla dzieci z rodzin, w których jest przemoc, poprzez prowadzenie grupy wsparcia,
 - porady prawne,
 - porady terapeuty,
- b) kierowanie dorosłych członków osób uzależnionych do profesjonalnych placówek zajmujących się psychoterapią syndromu współuzależnienia i dorosłego dziecka alkoholika,
 - c) współpracę z instytucjami zajmującymi się dziećmi i młodzieżą w zakresie pomocy, w celu uchronienia dzieci i młodzieży przed popadnięciem w uzależnienia oraz ochrona ich przed przemocą domową i rówieśniczą,
 - d) organizowanie kampanii edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przeciwdziałania przemocy domowej.
- 3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych, w szczególności poprzez:
- a) koordynowanie i pomoc finansowa dla realizacji profilaktycznych programów profilaktycznych, skierowanych do dzieci i młodzieży,
 - b) realizacja dla dzieci i młodzieży programów szkół podstawowych profilaktycznych programów jak: autorski program pedagogów szkolnych Gminy Police pod nazwą Wolni...od 2 – założenia programowe ujęte są w załączniku nr 5,
 - c) realizacja szkolnego programu profilaktycznego dla uczniów klas od I do III pod nazwą „Spójrz Inaczej”,
 - d) realizacja innych programów profilaktycznych, np. Program NOE,
 - e) prowadzenie kampanii edukacyjnych dla społeczności Gminy przy wykorzystaniu wszystkich dostępnych mediów,
 - f) wspieranie finansowe w prowadzeniu świetlic środowiskowych.
- 4) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, w szczególności poprzez: utrzymywanie działalności i funkcjonowania organizacji pożytku publicznego, stowarzyszeń trzeźwościowych działających na terenie Gminy Police.
- 5) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego, w szczególności poprzez:

- a) kontrolę miejsc, w których prowadzi się sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania uchwał Rady Miejskiej w Policach i przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
 - b) podejmowanie interwencji w celu ograniczania sprzedaży napojów alkoholowych dzieciom i młodzieży oraz sprzedawania alkoholu osobom nietrzeźwym w oparciu o procedury uzgodnione z Komendą Powiatową Policji w Policach.
- II. Zadania własne Gminy – na podstawie art. 10 ust. ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – obejmują, w szczególności:
- 1) prowadzenie Gminnego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii w Policach, z następującymi zadaniami:
 - a) udzielanie informacji i wsparcia dla rodzin osób uzależnionych, które będą korzystały z porad pierwszego kontaktu lub telefonu zaufania,
 - b) przeprowadzanie wstępnej diagnozy stopnia uzależnienia dla osób używających środków psychoaktywnych oraz współuzależnienia,
 - c) pomoc w poszukiwaniu możliwości leczenia w poradniach i ośrodkach leczenia ambulatoryjnego oraz ośrodkach rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
 - 2) Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem. Pomoc będzie udzielana w ramach zapotrzebowania konkretnych ośrodków.
 - 3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów przeciwdziałania narkomanii, poprzez:
 - a) przeprowadzanie spotkań edukacyjnych z dziećmi i młodzieżą w szkołach oraz innych placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz zaproszenie do współpracy w tym zakresie specjalistów z różnych instytucji i organizacji zajmujących się profesjonalnie problemami uzależnień,
 - b) organizacja szkoleń dla osób pracujących z młodzieżą (pedagodzy), grupami szczególnego ryzyka oraz w kontakcie ze społeczeństwem,
 - c) pozyskanie i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych przeznaczonych dla dzieci i młodzieży (znaczki, smycze, nalepki, ulotki itp.) oraz dla dorosłych (ulotki, plakaty, broszury), które będą rozdawane podczas wszelkich działań profilaktycznych organizowanych na terenie Gminy Police,
 - d) przeprowadzenie we współpracy z pedagogami i dyrektorami szkół spotkań informacyjno-edukacyjnych dla rodziców,

- e) zapewnienie współpracy organizacji i instytucji zajmujących się problemem narkomanii, przygotowanie i rozpowszechnianie informacji na temat ich działalności i oraz działań podejmowanych przez Gminę Police,
- f) pozyskiwanie do współpracy powyższych instytucji do prowadzenia różnego rodzaju projektów profilaktycznych, szczególnie z zakresu profilaktyki uniwersalnej i selektywnej,
- g) uczestnictwo w różnego rodzaju szkoleniach i konferencjach podnoszących wiedzę i kwalifikacje osób zajmujących się problematyką uzależnień.

§ 6. Szczegółowy harmonogram działań i preliminarz wydatków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

- 1) Szczegółowy harmonogram działań i preliminarz wydatków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Policach zawarty jest w załącznikach nr 1 i nr 2 do niniejszego programu.
- 2) Burmistrz Polic, w zależności od wpływu środków finansowych z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i wpływów z tytułu obrotu hurtowego napojów alkoholowych w pojemnikach do 300 ml, będzie podejmował decyzje o realizacji zadań ujętych w harmonogramie, bądź innych zadań, nie ujętych w harmonogramie, a mieszczących się w zadaniach własnych Gminy.
- 3) Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Policach określa załącznik nr 3 do programu.
- 4) Środki na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i wpływów z tytułu obrotu hurtowego napojów alkoholowych w pojemnikach do 300 ml.

§ 7. Postanowienia końcowe

- 1) Burmistrz Polic składa Radzie Miejskiej raport z realizacji Gminnego Programu, przygotowane przez Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w terminie do 30 czerwca roku następnego.
- 2) Burmistrz Polic sporządza raport na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w terminie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.

3) Tracą moc uchwały:

- a) Nr XL/413/2022 Rady Miejskiej w Policach z dnia 29 marca 2022 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025,
- b) Nr XLII/427/2022 Rady Miejskiej w Policach z dnia 26 kwietnia 2022 r. w sprawie zmiany Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025,
- c) Nr XLVIII/471/2022 Rady Miejskiej w Policach z dnia 20 września 2022 r. w sprawie zmiany Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025,
- d) Nr LII/501/2022 Rady Miejskiej w Policach z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie zmiany Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025,
- e) Nr LVII/550/2023 Rady Miejskiej w Policach z dnia 27 kwietnia 2023 r. w sprawie zmiany Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025,
- f) Nr LXII/586/2023 Rady Miejskiej w Policach z dnia 26 września 2023 r. w sprawie zmiany Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025,

§ 8. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Andrzej Rogowski

Harmonogram działań i preliminarz wydatków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok.

Cały plan na 2024 rok: **1 425 000 zł**
Dział 851 Rozdział 85154: **1 392 500 zł** , w tym:

Cz. I

Na zadania finansowane ze środków pochodzących z wydawanych pozwoleń na sprzedaż napojów zawierających alkohol:

972 500 zł

Lp.	Nazwa zadania wynikająca z uchwały	Szczegółowe poczynania w ramach tego zadania	Koszt w zł	§	Czas real.		
1	2	3	4	5	6		
I.	Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	1. Wynagrodzenie Przewodniczącego Komisji,			I – XII		
		2. Wynagrodzenie członków Komisji,			I – XII		
		3. Wynagrodzenie biegłych sądowych,			I – XII		
		4. Wynagrodzenie Pełnomocnika Burmistrza			I – XII		
		5. Opłaty sądowe i opłaty komornika za dostarczanie korespondencji.			I – XII		
		Koszty utrzymania biura Komisji:					
		1. Opłata za telefon, Internet,				I - XII	
		2. Wynagrodzenie za sprząatanie biura				I - XII	
		3. Wynagrodzenie za pracę sekretariacie Komisji				I XII	
		4. Opłata za czynsz,				I - XII	
		5. Opłata za media,				I - XII	
		6. Opłata za przegląd ksera				I - XII	
				RAZEM	148 100		
II.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.	1. Pomoc w dożywianiu dzieci przez organizatorów świetlic opiekuńczo-wychowawczych z elementami socjoterapii,			I – XII		
		RAZEM	120 000				

III	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych	1. Przeciwdziałanie patologiom społecznym poprzez prowadzenie działalności na rzecz niepijących alkoholików i ich rodzin.			I - XII
		2. Finansowanie zadań zleconych organizacjom pozarządowym prowadzącym Środowiskowe Ogniska Wychowawcze			I - XII
		RAZEM	132 000		
IV.	Wspieranie jednostek pomocniczych i jednostek oświatowych w działalności służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych	1. Finansowanie opieki wychowawców w świetlicach i klubach młodzieżowych funkcjonujących w Gminie Police, a prowadzonych przez Rady Sołeckie i Rady Osiedla: Świetlice: - Rady Osiedla nr 1, nr 2, nr 3, nr 4, nr 4 nr 5, nr 6, nr 7, Sołectwa w Pilchowie, Tatynii, Dębostrowie, Trzuszczynie, Przęsocinie, - SP nr 3 i w Trzebieży. Kluby młodzieżowe: - Rady Osiedla nr 2, nr 3, nr 4, - Sołectwa Tatynia i Dębostrów,			I - XII
		2. Wsparcie finansowe dla RO nr 5 w utrzymaniu Klubu Hektor,			I - XII
		3. Opłata składki na ZUS,			I - XII
		4. Opłata na Fundusz Pracy,			I - XII
		5. Zabezpieczenie środków na wpłaty PPK przez podmiot zatrudniający,			I - XII
				RAZEM	447 900
V.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	PUNKT INTERWENCJI KRYZYSOWEJ:			
		1. Wynagrodzenie Koordynatora Gminnej Komisji RPA			I - XII
		2. Wynagrodzenie Radcy Prawnego			I - XII
		3. Wynagrodzenie dla terapeuty zatrudnionego w w/w Punkcie			I - XII
		4. Wynagrodzenie dla prowadzących zajęcia Grupy Wsparcia dla osób dorosłych doznających przemocy w rodzinie			I - XII
		5. Wynagrodzenie dla osoby zajmującej się psychologiczną pomocą dla dzieci pochodzących z rodzin, w których doznają przemocy			I - XII
		6. Finansowe wsparcie dla Domu Samotnej Matki w Karwowie w zakresie zakupu środków czystościowych, higienicznych, biurowych – tj. dla Domu, w którym umieszczone są osoby doznające przemocy w rodzinie			II – V
		RAZEM	124 500		

Na zadania finansowane ze środków pochodzących z wpływów z części opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów zawierających alkohol w obrocie hurtowym:

420 000 zł

Lp.	Nazwa zadania wynikająca z uchwały	Szczegółowe poczynania w ramach tego zadania	Koszt w zł	§	Czas real.
1	2	3	4	5	6
I.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.	1. Realizacja autorskiego programu profilaktycznego, przygotowanego przez pedagogów szkół podstawowych Gminy Police, pod nazwą „WOLNI ... OD 2” wraz z Programem Pomocy Psychologicznej dla Dzieci i ich Rodziców ujęty w zał. Nr 3 do programu.			I – XI
		2. Finansowanie szkolnego programu profilaktycznego realizowanego w klasach od I do III w szkołach podstawowych Gminy Police, pod nazwą „Spójrz Inaczej”			I – XII
II.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywania problemów alkoholowych	1. Wsparcie świetlic środowiskowych w finansowaniu wynagrodzeń pracowników zatrudnianych przez MOK.			I – XII
		2. Dofinansowanie opłat za media w świetlicach jednostek pomocniczych Gminy Police.			I – XII
III.	Wspieranie jednostek pomocniczych i jednostek oświatowych w działalności służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych	Finansowanie działalności dotyczącej powierzenia realizacji zadania publicznego polegającego na objęciu działaniami profilaktycznymi osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, dowiezionych w stanie nietrzeźwości z terenu Gminy Police do Szczecińskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień			I - XII
		RAZEM	420 000		

Załącznik nr 2
do Gminnego Programu Profilaktyki i
Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii na lata 2024-2026

Harmonogram	
działań i preliminarz wydatków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok.	
CZ. II	
Dział 851 Rozdział 85153	32 500 zł

Lp.	Nazwa zadania wynikająca z uchwały	Szczegółowe poczynania w ramach tego zadania	Koszt w zł	§	Czas real.
1	2	3	4	5	6
I.	Działalność Gminnego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii.	1. Wynagrodzenie prowadzącego biuro 2. Koszty utrzymania biura, w tym opłata za usługi telekomunikacyjne i dostępu do Internetu.			I – XII I – XII
		RAZEM	32 500		

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Policach

1. Za kierowanie pracą komisji, przewodniczący otrzymuje wynagrodzenie miesięczne zryczałtowane w wysokości – 500,00 zł.
2. Za udział w pracach komisji wszyscy jej członkowie, otrzymują wynagrodzenie w wysokości **8,0%** minimalnego wynagrodzenia za pracę, za każde odbyte posiedzenie.
3. Wniosek o wypłatę wynagrodzeń składa w Urzędzie Miejskim w Policach przewodniczący komisji. Do wniosku załącza się kserokopie list obecności z posiedzeń, potwierdzone za zgodność z oryginałem.
4. Wypłata wynagrodzeń odbywa się wg zasad przyjętych w Urzędzie Miejskim w Policach, w ciągu 14 dni od daty złożenia wniosku przez przewodniczącego komisji.

**„Każdy powinien mieć kogoś,
z kim mógłby szczerze pomówić,
bo choćby człowiek był nie wiadomo jak dzielny,
czasami czuje się bardzo samotny ...”**

Ernest Hemingway

Pierwsza pomoc emocjonalna

Program pomocy psychologicznej dla dzieci, młodzieży i ich rodziców
w szczególnym okresie epidemicznym.

1. Czas realizacji programu:

styczeń - listopad 2024rok,

2. Odbiorcy programu:

Dzieci, młodzież i rodzice uczniów klas IV-VIII szkół podstawowych
gminy Police,

3. Uwarunkowanie programu z uwzględnieniem szczególnej sytuacji:

Nasz świat zmienił się nagle, zdajemy sobie sprawę, że nasze życie po ustąpieniu
pandemii nie będzie już takie samo. Dla wielu z nas wiąże się to z koniecznością

trudnej adaptacji do nowych warunków, niepewnością o przyszłość i ogromnym obciążeniem psychicznym. Już dziś mówi się, że skutkiem pandemii koronawirusa będzie kolejna pandemia: wystąpić może znaczący wzrost zapadalności na zaburzenia psychiczne na świecie i jednym z czynników odpowiedzialnych za to będzie wymuszona przez czynniki zewnętrzne społeczna izolacja oraz związany z nią przewlekły stres.

Z koniecznością pozostawania w domach wiąże się nie tylko ograniczona możliwość utrzymywania kontaktów międzyludzkich, ale także znacznie mniejsze możliwości podejmowania aktywności ruchowej i kontaktu z przyrodą, co stanowi kolejny niekorzystny czynnik, mający wpływ na nasz dobrostan psychiczny. Pandemia, która wymusiła na nas izolację w nagły, radykalny sposób, unaoczniała nam jednak, jak trudnym doświadczeniem jest dla nas tak znaczące ograniczenie możliwości bezpośredniego kontaktu z drugim człowiekiem. Być może uda nam się skorzystać z tej lekcji i w czasach po ustąpieniu epidemii nie tylko nie będziemy już z obawą spoglądać na innych, ale znów większą wartość zaczniemy przykładać do pielęgnowania relacji międzyludzkich.

Zdrowie psychiczne jest fundamentalnym dobrem osobistym każdego człowieka, a więc również dzieci i młodzieży w wieku szkolnym na każdym etapie kształcenia. Zdrowie psychiczne to zdolność doświadczania emocji takich jak radość, smutek czy gniew. Pozytywna samoocena, szacunek dla innych, głębokie poczucie bezpieczeństwa, zaufanie do siebie i świata. Zdolność do funkcjonowania w rodzinie, grupie rówieśniczej, szkole i społeczności. Zdrowie psychiczne to również zdolność do inicjowania i podtrzymywania głębszych relacji- przyjaźni, miłości oraz uczenie się w sposób produktywny. Dzieci zdrowe psychicznie to najczęściej te, które odznaczają się umiejętnością „odbijania się” od swoich porażek i ograniczeń, mają pozytywne i rozwojowe podejście do życia, relacji i otoczenia.

Zdrowie psychiczne to najważniejszy potencjał w jaki szkoła, rodzina może wyposażyć młodych ludzi na całe życie.

Niewątpliwie jest to bardzo ważne i trudne zadanie dla osób dorosłych, które wpływają na tworzenie i budowanie klimatu bezpieczeństwa, które jest wsparciem dla dzieci i młodzieży oraz aktywizacja rodziców w procesie wychowania i w profilaktyce domowej.

4. Cele realizatorów programu:

Mając na uwadze obecny szczególny czas wielu niewiadomych w okresie życia i funkcjonowania w trudnych warunkach epidemicznych naszych uczniów i ich rodziców, pedagogzy szkolni, realizatorzy programu profilaktycznego „Wolni...Od 2” zapraszają na konsultacje, których celem jest:

- udzielanie psychologicznego wsparcia dla dzieci i młodzieży oraz rodziców tych dzieci,
- radzenie sobie z uczuciami,
- nauka konstruktywnego radzenia sobie ze stresem, niepokojem czy lękiem,
- wsparcie i merytoryczna pomoc rodzicom i młodzieży w towarzyszeniu swoim dzieciom w trudnym czasie epidemicznym.

5. Realizatorzy programu – pedagodzy szkół podstawowych gminy Police:

W ramach pracy niżej wymienieni będą dostępni w terminach podanych na platformie „Librus”, prowadząc dyżur konsultacyjny dla osób w kryzysie.

Szkoła Podstawowa nr 1:

Elżbieta Ignaczak i Joanna Szymczak – mail: sp1@police.pl

Szkoła Podstawowa nr 3:

Monika Fryszkowska – mail: m.fryszkowska@sp3police.pl

Szkoła Podstawowa nr 5:

Joanna Zorga – mail: jzorga.pedagog@gmail.com

Szkoła Podstawowa nr 6:

Joanna Zygoń - mail: a.zygon@sp6police.pl

Szkoła Podstawowa nr 8:

Iwona Włodarska- mail: iwona.wlodarska@sp8police.pl

Małgorzata Dalke – mail: gosia.dalke@sp8police.pl

Joanna Pypa – mail: asia.pypa@sp8police.pl

Szkoła Podstawowa w Trzebieży:

Joanna Gnyp – mail: joannagnyp@onet.eu

WOLNI

**PROGRAM
PROFILAKTYCZNY
PEDAGOGÓW SZKOLNYCH
GMINY POLICE**

I. Informacje ogólne o Programie

Nazwa programu profilaktycznego:	Wolni od ...2
Finansowanie:	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
Data rozpoczęcia:	Styczeń każdego roku szkolnego
Ilość godzin w roku szkolnym:	80 godz. (etat) i 40 godz. (1/2 etatu)
Cele programu:	<ul style="list-style-type: none">• przeciwdziałanie uzależnieniom, od środków psychoaktywnych, od ekranu,• minimalizowanie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży,• przeciwdziałanie przemocy domowej i przemocy rówieśniczej, w tym cyberprzemocy,• pomoc w pokonywaniu wszelkich kryzysów psychicznych,• nauka radzenia sobie z hejtem, z depresją,• wzmacnianie motywacji do szukania i proszenia o pomoc,• „będę rozmawiać z rodzicami o moich sprawach”,• popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
Adresaci programu:	Uczniowie szkół podstawowych Gminy Police - klasy IV - VIII

II. Założenia programu

„Wolni...OD 2” to kolejna edycja program profilaktycznego realizowanego wśród uczniów Gminy Police od 2005 roku. Od roku 2024 skupmy się przede wszystkim na wyrabianiu kluczowych umiejętności interpersonalnych u uczniów w zakresie podejmowania właściwych decyzji oraz prezentowania zachowań społecznie akceptowanych przez młodzież. Niezbędne jest ukazywanie zagrożeń we współczesnym świecie (cyberprzemoc), a także modelowanie pozytywnych postaw w zakresie spędzania czasu wolnego bez Internetu i urządzeń elektronicznych, cyberprzemocy, zdrowego stylu życia, komunikacji w grupie rówieśniczej, sposobów radzenia sobie w sytuacji konfliktu a także przestrzeganiu zasad i odpowiedzialności prawnej nieletnich. Działaniami zostaną objęci uczniowie, rodzice, nauczyciele i środowisko lokalne.

III. Podstawa programu

Podstawą Programu Profilaktycznego „Wolni... OD 2” stały się przeprowadzone diagnozy oraz obserwacje i doświadczenia pozyskane przy realizacji poprzednich edycji programu profilaktyki w szkołach, raport diagnozujący profilaktykę w Gminie Police oraz aktualne ewaluacje diagnoz czynników ryzyka i czynników chroniących uczniów określonych w realizowanych na terenie polickich szkół programów profilaktyczno – wychowawczych.

IV. Realizatorzy – pedagodzy szkolni

Szkoła
Szkoła Podstawowa nr 1 im. T. Kościuszki z Oddziałami Sportowymi Police ul. Sikorskiego 8
Szkoła Podstawowa nr 1 z Oddziałami Sportowymi Police ul. Traugutta 4
Szkoła Podstawowa nr 6 z Oddziałami Przedszkolnymi Police ul. Owocowa 5
Szkoła Podstawowa nr 8 im. J. Pawła II z Oddziałami Dwujęzycznymi Police ul. Piaskowa 99
Szkoła Podstawowa nr 8 im. J. Pawła II z Oddziałami Dwujęzycznymi Police ul. Piaskowa 99
Szkoła Podstawowa nr 3 im. M. Skłodowskiej-Curie z Oddziałami Dwujęzycznymi

Police ul. Siedlecka 4
Szkoła Podstawowa im. J. Noskiewicza Tanowo ul. Szczecińska 31
Szkoła Podstawowa nr 5 im. Orła Białego z Oddziałami Dwujęzycznymi Police ul. Wojska Polskiego 68
Szkoła Podstawowa nr 8 im. J. Pawła II z Oddziałami Dwujęzycznymi Police ul. Tanowska 14

Program „Wolni...OD 2” realizowany będzie od stycznia 2024 roku. Adresatem oddziaływań wychowawczo – profilaktycznych, zawartych w programie, będą uczniowie szkół podstawowych – klas IV - VIII.

V. Tematyka zajęć

Tematyka zajęć będzie dostosowana do wieku odbiorcy. Poniżej wybrane tematy zajęć:

1. Komunikacja;

- a) Czym jest komunikacja interpersonalna.
- b) Bariery w komunikacji.
- c) Jak mówić? Jak słuchać?
- d) Zgoda buduje, niezgoda rujnuje. Sztuka rozwiązywania konfliktów.
- e) Inny nie znaczy gorszy – Tolerancja.

2. Profilaktyka uzależnień;

- a) Alkohol – czy na pewno na zdrowie?
- b) Zadbaj o swoje płuca.
- c) E – papieros. Fakty i mity.
- d) Dopalacze – Wypalacze!
- e) Narkotyki to mnie nie kręci.
- f) Mity i stereotypy na temat alkoholu, narkotyków i nikotyny.

3. Media społecznościowe;

- a) Fonoholizm – mój przyjaciel telefon.
- b) Hazard w Internecie.
- c) Kodeks korzystania z mediów społecznościowych.
- d) Internet pod kontrolą – cyfrowe bezpieczeństwo.
- e) Wpływ Internetu na relacje międzyludzkie.

VI. Ewaluacja

Program zostanie zakończony raportem końcowym stanowiącym syntezę wniosków i rekomendacji do dalszej pracy z poszczególnych placówek szkolnych Gminy Police.

Twórcy programu w pracy profilaktycznej będą wykorzystywać programy profilaktyczne rekomendowane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej uzupełniając je o potrzeby środowiska lokalnego.

Uzasadnienie

Projekt uchwały przedkłada Burmistrz Polic.

Projekt Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opracowany przez Pełnomocnika Burmistrza Polic ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i pozytywnie zaopiniowany przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przedkłada Radzie Miejskiej Burmistrz Polic.

Gminny Program na lata 2024-2026 jest **kontynuacją realizacji zadań z lat poprzednich**. Wynikają one z zapisów ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, a podstawową do kontynuacji zadań są wyniki i wnioski z przeprowadzanych co 4 lata badań diagnostycznych problemów. Badania przeprowadzane są od 2007 roku. Początkowo w badaniach brali udział uczniowie klas VI szkół podstawowych i klas I i III szkół gimnazjalnych Gminy Police, następnie w badaniach biorą udział uczniowie klas VI, VII i VIII szkół podstawowych Gminy Police i ich rodzice

Nadrzędnym celem programu jest udzielanie psychologicznej pomocy dla dzieci, młodzieży i ich rodziców w poradzeniu sobie ze stałym poziomem kryzysu psychicznego. Nadal szczególnie cennym jest duża liczba świetlic środowiskowych prowadzonych przez rady osiedla, rady sołeckie, szkoły. Na realizację zadań określonych szczegółowo w załączniku nr 1 – „Harmonogram działań...” przewiduje się wydatkować kwotę: **1.425.000 zł**

Program opracował:
mgr Jerzy Moroz
Pełnomocnik Burmistrza Polic
ds. Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych